

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond — și timbru de 60 fl. pentru fie-care publicare.

Biserica și școlă

de
Dr. Iosif Blaga.)*

I.

Este adevăr simțit azi de totă obștea românească, că biserica noastră strămoșească a fost un scut și înțepător și povățuitor nămului nostru românesc din această patrie. N'avem trebuință să mai demonstrăm acest adevăr, căci el este prea cunoscut.

Avem însă lipsă, da, se scotem din el învățături, cari se ne lumineze calea, ce avem să percurgem de aici în colo, pentru-ca să nu poticnim în mersul nostru către progres.

S'a lătit prea mult, în ziua de azi, teoria falsă, că biserica nu-și mai poate avea azi importanța sa mare și vitală pentru interesul popoarelor în genere, cum a avut-o în trecut.

Nimic mai periculos atât pentru adevărata prosperitate a popoarelor, cât și pentru binele înalt al omenilor în special.

Desvoltarea evoluționară și firască a omeniei a adus la ființă și a scos la ivelă marea importanță și necesitate a școlei. Viața de azi și condițiile ei de progres pentru viitor reclamă o instrucție intensivă a spiritelor omenesci.

Efectul cel mai lesnicios, — dar totodată și cel mai vedit al școlei este: luminarea minții.

Și luminarea minții înainte de toate îți arată și îți oferă mijlocele de traiu. Și cum însă traiul este o cerință a celui mai mare bold omenesc, dar' adevărat și cel mai animalic bold, este natural, ca omul să stăruască a-și lumina mintea, cu scopul, se înțelege, de a-și pute vedea mai bine de interesul său.

„Să învățăm, ca să trăim mai ușor, este lozinka omului, care reprezintă mulțimea de azi. În urma acesta însă s'a ajuns, în mod par'că tot firesc, de interesul cel strînt de traiu, de traiu ușor, a devenit farul, către care se stăruie mai mult azi, ear' școlă de un mijloc cu puterea specifică a-ți înlesni ajungerea țintei.

Firesce, de biserică, în mijlocul acestei filosofii, și-au uitat omenii. Ce-i trebuie omului de azi biserică?! Ea propoveduesce iubirea deapropelui, a lui D-zeu, speranța în viața de-apoi și alte învățături departate de interesul egoist și simțit al omului. Biserica nu te cualifică a ști exploata pe deaproppele tău și natura întru folosul propriu.

I-a fost ușor deci spiritului acestuia utilitaristic și materialistic a-și dobândi aderenți. Cu atât mai ușor, că după cum se știe, pentru utilitarism și materialism e accesibil și cel mai inferior, și cel mai comod spirit, căci, se înțelege, se și simte ușor, și apoi și din cauza, că spiritele egoiste sunt totdeauna îndrăznețe și fără scrupuli, dau înainte pentru realizarea scopului, în butul ori-cărei ocări și osânde morale, căci știm că: „a ki mer az nyer.” (Cine îndrăznește, câștigă).

Lățindu-se astfel spiritul materialist, biserica a devenit azi foarte desconsiderată.

*) Discurs rostit la deschiderea conferințelor învățătoresc din cercul Sebeș, în 5 Aprilie v. 1901.

Și în țera noastră este favorizat spiritul acesta nefast mai mult, de cât ori și unde. Unde mai sunt atâtea și diferite confesiuni, ca la noi? Unde s'a desvoltat și nutrit continuu atâtea încordări și lupte confesionale, ca la noi?

Și nu în secolul al XVI și XVII, ci până acum în zilele noastre! Și sunt cunoscute mijlocele luptelor acestora! Confesiunile își țin de „sfântă” datorință a se bérfi și a se slăbi unele pe altele pentru-că așa-i place, cred ele, lui Dumnezeu. Și rezultatul? Trebuie să fie acela, că a tot scădut simțul de venerațiune către biserică și Dumnezeu și simțul religios în genere, la toți în toate părțile. Unde mai sunt apoi atâtea tendențe și scopuri separatistice, cari cultivă dorul de estérpire a deapropelui, ca la noi, în țera noastră?!

Ce putea resulta din o asemenea fermentațiune otrăvitoare de bine și de idealism? Aceea, că s'au cultivat în așa fel omenii, de nu se mai știu ridica de-asupra intereselor egoiste!

Putut-am scăpa noi Românii de sub această pacoste? Cum se putem, când sörtea ne-a adus, ca să ne bérfim chiar și noi între noi în cele religioase, să nu ne respectăm nici noi între noi în cel mai jingaș simțământ în cel al credinței?!

Și ce poate fi ore mai păcat, de cât cercarea să lovesci în cel mai înalt simțământ, sau a tinde să răpesci dela altul credința în Dumnezeuul său? Am ajuns de nu mai roșim în față, când bérfim și suntem bérfiți în cele religioase! Da, și acesta, zic unii, inconstienții, se numesce „propășire culturală”?!

Vom ajunge în felul acesta, azi mâne se nu mai roșim nici când suntem spoliați de naționalitatea noastră, și ne vom mângăia poate și atunci că progresul cultural a lucrat? Și vai, cine își taxeză sau chiar își perde simțământul religios, își taxeză ușor sau chiar își perde și pe cel național, căci ușor vine și în fața datorinței naționale la aceeași concluziune la care s'a vedut și în fața simțământului religios, că adevă: nu-i aduce nici un folos material credința sau însuflețirea cutare, sau dacă e mai fariseu, va zice că le lasă, ca să primescă altele mai mântuitoare.

Dar' cine slăbesce odată în simțul religios sau chiar și-a lăsat religia și eventual și naționalitatea, acela nu mai e om întreg! Căci a fi slăbit în simțul religios, în tenacitatea către religia sa, însemnă a se fi privat de cel mai înalt simțământ omenesc! Dar' și cine se arată că ține la o credință nouă, acela numai posedă în credincios, dar' în fapt nu este. Cine n'a putut crede în cele religioase până eri, deși a fost crescut și cultivat anume în acea direcțiune, acela nu va sci crede nici azi în religia cea nouă, până când se întemează religiositate pe credință. Și cine și-a părăsit credința și nădejdea în Dumnezeu, a dovedit că e lipsit de acel grad de idealism, care sălășluește în inima omului înalt, și că scopuri materialiste îl conduc în acțiunile sale mai deosebite.

Și tot așa stă lucrul și cu simțul național; același raport. Aceeași formulă se aplică și aici, căci și simțul național residă în partea distinsă și ideală a ființei omenesci, și el rezultă

din raporturi similă cu acelea, din care rezultă cel național.

Lipsit omul însă și de simțul național, la care stadiu trebuie să ajungă cel fără simț religios, devine ființă vulgară, fără tăria de lipsă pentru a face parte în organizația socială. Găsesc, că e același raport între om și om, în privința acesta, care este între lemnul cel tare, bun de a se construi din el zidiri trainice, și între acela, pe care s'a pus pecetea focului, cangrenat fiind de bôla putrigaiului.

Cel mai mare păcătos și cel mai mare dușman al poporului este acel bărbat cult, care în loc de a influența prin învățături și prin viața sa asupra masei cum se cuvine omului cult, lucrează la nimicirea acelei scânteii d-zeesci din om, fie că este condus de o tendință, voință a desbrăca pe alți omeni de idealitatea lor, fără să-și deie sēma cât de greu e să-i investimētezi din nou cu alta, fie că lucrează numai în mod inconstient, dându-se pe sine rău exemplu de imitat.

Și spre nenorocirea noastră, influințele desastrose de felul acesta radiază din forțe multe părți în mod abundent asupra sufletului Românului; influințele rele sunt forțe multe și mari.

Școlă trebuie să-și deie sēma de ele și să caute a le paralisa. Bărbații de școlă, învățătorii români, au să fie sentinela trează și luptători și destoinici și cutezători, pe terenul acesta.

Sinodul archidieceșan.

Ședința V.

(Vineri 26 April st. n.)

President: Inaltpreasânția Sa metropolital; notariu Dr. Z. Chirtop.

După deschiderea ședinței, la 9 ore a. m., autenticarea protocolului luat în ședința anterioară și prezentarea petițiunii întrate de la comuna Agostin (Cohalm) pentru un ajutoriu anual de 200 cor. la susținerea școlei, — deputatul I. Pușcariu face propunere, de cuprinsul, ca la proximal sinod consistoriul să presinte propuneri în privința regulării datorințelor parohiale ale membrilor cari în orașe cu mai multe parochii își strămută locuința de pe teritoriul unei parochii pe al lăcelilte. — Se transpune comisiunei petiționare.

Urmând continuarea referadei comisiunii organizătoare asupra proiectului de statute ale fondului de pensii, raportorul P. Cosma, la § 18 (până la care înaintase desbaterea în ședința anterioară), referitoriu la maximul anilor de serviciu pentru îndreptățirea la întrégă pensiunea, — propune pentru profesori 30 ani, ear' „pentru ceilalți participanți” (asesorii, protopresbiterii și presbiterii) „un serviciu neîntrerupt, de 40 ani, de la punerea în lucrare a acestui fond”, — ear' ca adaus la textul §-lui propune următorul pasagiu:

„Prin dispozițiunile acestea nu se altereză drepturile câștigate în puterea statutelor vechi. De asemenea nu se altereză nici condițiunile sub cari s'a acordat răscumpărarea anilor de serviciu dinainte de înființarea fondului (§. 29. Stat. vechi), deci anii răscumpărați se vor considera și în viitoriu tot după dispozițiunile statutelor vechi.”

Textul acestui §., stilisat conform propunerilor făcute de comisiune statuând dreptul

de a pretinde necondiționat pensionarea chiar și în cazul când respectivul e încă apt de serviciu, dacă și-a împlinit 30, respective 40 ani de serviciu, — cât pentru parochii s'a născut asupra lui discuție îndelungată, în multe privințe foarte instructivă și — deosebi în părțile cari scoteau în relief chiāmarea pastorală a preotului — edificătoare. În frunte cu Inaltpreasânția Sa metropolital și cu Preacuvioșia Sa vicariul, deputații N. Ivan, V. Damian, D. A. Muntean etc., accentuând că preotul ca păstoriu și duhovnic tocmai la venerabile bătrânețe poate lucra cu mai mult succes întru îndeplinirea frumoșei sale chiāmări, accentuau, cu na e bine a se deschide cale necondiționată la pensionarea acestora după serviciu de 40 ani, ci numai în cazul că nu vor mai fi apti de serviciu. În acest înțeles a făcut propunere concretă deputatul Dr. A. Muntean. Pentru comisiune au pledat deputații Dr. V. Bologa, I. Preda, A. Vlaicu și A. Leményi și Dr. I. Mihu. După desbatere îndelungată, dēmnă de momentuasitatea cauzei, sinodul primesce propunerea comisiunei.

Contra acestui conclud Inaltpresânția Sa metropolital a înștiințat *voț separat*, la care s'a alăturat Preacuvioșia Sa vicariul Dr. I. Pușcariu și deputatul V. Tordășian.

Trecend peste partea dificilă, §§-ii următori au fost votați fără multă discuție, cu escepția §-lui 28 în partea privitoare la pensionarea ex officio, primindu-se toți în stilisarea propusă de comisiune. La §. 30 se primesce alineatul nou, propus de comisiune în textul următoriu:

„În cazul însă, când dotațiunea actuală a preoției s'ar deteriora, dispozițiunile privitoare la suma pensiunei trebuie să se supună unei revisiuni și eventual să se reducă conform împrejurărilor.”

§ 32 se primesce cu aditamentul propus de deputatul S. Medean, ca membrii fără salariu fix să aibă latitudinea a solvi taxele întregitoare în 5 rate anuale cu interese de 5%, avend să deie obligațiune despre suma care dătoresc fondului.

Ca § nou (33) propus de comisiune, se primesce următoriu text: Cu punerea în lucrare a acestor statute se încredințeză consistoriul, care va face o instrucțiune nouă în acesta privință, o va pune în lucrare în mod înterimal și la proxima sesiune sinodală o va presenta spre aprobare.”

Tot comisiunea organizătoare, prin raportul Dr. I. Mihu referă cauza zidirii *catedralei*. După referadă detaiată, ascultată cu mult interes, sinodul primesce *en bloc, unanim* următoarea propunere: I. Planul și preliminarul de spese (pentru biserică, fără turnuri) în sumă de 274.612 cor. 17 fileri se aprobă, cu adausul, ca toate ferestile din front să fie de sticlă colorată. II. Planul și preliminarul de spese în suma dn 75.827 cor. 64 fileri pentru cele două turnuri proiectate în o înălțime de 58 metri și în un stil arhitectonic ce difere de la stitul bisericei însăși, nu se aprobă, ci se însăreînăză consistoriul a dispune facerea unui alt plan și preliminaru de spese, avend a se observa și în ceea-ce privesc turnurile bisericei planul aprobat prin concludul sinodal Nr. 129 din 1900. III. Asemenea se dispune facerea unui plan și preliminaru de spese referitoriu la întocmirile necesare în scopul încălțirii centrale a bisericei. IV. Terminate fiind și aceste lucrări supletorie, se îndatorăză și autorizăză consistoriul a lua măsurile convenite pentru a procede la esecutarea zidirii bisericei catedrale în înțelesul concludului present și al concludurilor Nr. 127 și 129 din 1900,

Şedinţa VI.

(26 April st. n.)

President: Inaltpreasfinţia Sa metropolitul; notariu: Dr. E. Cristea.

După deschiderea şedinţei, la 4 ore p. m., după autenticarea protocolului luat în şedinţa anterioară şi după prezentarea scriptei, prin care magistratul oraşenesc cere să i-se vândă 1000 □ din grădina Gerliczy, deputatul D. Comşa face propunerea pentru sistarea cursului clerical extraordinar.

La ordinea zilei urmăzătoare referada comisiunii organizatoare în cauza promovării vicariului arhiepiscopesc la trépta arhieriei. Raportor Dr. I. Miha. Din raportul plenar Nr. 1905, constatându-se că sinodul arhieresc încă nu s'a pronunţat în meritul cestiunii, la propunerea comisiunii sinodul ia următorul conclud.

Raportul consistorial se ia spre ştire cu adausul, că sinodul aşteptă cu încredere finalizarea acestui obiect prin factorii competenţi ai bisericeii, convins fiind, că concludul sinodal Nr. 120 din 1900 va afla justă apreciere, ce se impune prin gravitatea cauzei.

Acceaşi comisiune, prin raportor Dr. E. Roşca referă în cauza întregirii dela stat a dotaţiunii parochilor. — La propunerea comisiunii se ia conclud, ca afacerea să se transpună de nou la consistoriul metropolitan pe lângă rugarea, ca împreună cu Inaltpreasfinţia Sa metropolitul la timp oportun să întrevină de nou la guvern pentru aplicarea favorabilă a §-lui 5 din art. de lege XIV din 1898.

Acceaşi comisiune, prin raportor V. Voina referă petiţia asessorului consistorial M. Lazar pentru a i-se recunoască la fondul de pensie şi cei 19 ani de serviciu neanunţaţi în termenul satorit prin § 29 al statutelor vechi.

Luând în considerare motivele justificătoare, sinodul îi recunoşte acesti ani, pe lângă îndatorirea de a solvi la fond taxele statutare împreună cu interesele cuvenite.

Acelaşi referă asupra proiectului de statute ale fondului *Miron Romanul* (preste 43 mii corone). Se primesce proiectul prezentat de consistoriu cu modificarea punctului III. (al meniţiunii), în sensul, ca după-ce prin regularea dotaţiunilor parochiale starea materială a preoţilor s'a îmbunătăţit, dispoziţia referitoare la ajutorarea preoţilor să se omită. Astfel acest punct s'a primit în stilizarea următoare:

„Scopul acestui fond e, ca din venitele lui să se ajutoreze cu stipendii acei tineri români şi ortodoxi, cu maturitate, cari studiază cu succes cursurile clericale şi au purtări bune, fără considerare dacă sunt fii de preoţi sau nu.“

Acceaşi comisiune, prin raportor I. Simonescu referă cererea profesorului Dr. I. Radu, pentru a i-se conceda să-şi răscumpe la fondul de pensie toţi anii de serviciu, cu începere dela 1 Septembrie 1892. — La propunerea comisiunii i-se conceda să-şi răscumpe toţi anii, având să solvască şi interesele cuvenite după taxele restante.

Şedinţa VII.

(27 April st. n.)

President: Inaltpreasfinţia Sa metropolitul; notariu: S. Moldovan.

După autenticarea protocolului luat în şedinţa anterioară urmăzătoare la ordinea zilei referada comisiunii organizatoare asupra proiectului despre ameliorarea salariului profesorilor seminariali, asessorilor consistoriali şi funcţionarilor din gremiul consistorial. Din consideraţiuni budgetare neputându-se, de astădată, ameliora salariile, comisiunea propune adaus la relutul de cuartir câte 400 corone pentru profesori şi asessori, 200 cor. pentru secretariul consistorial, ear' pentru ceilalţi funcţionari cari până acum nu aveau relut de cuartir câte 300 corone; apoi câte 5 cuincuenale secretariului, oficialilor de esac-torat, arhivariului, protocolistului şi espeditorului, recunoscându-li-se acestora pentru anii de serviciu prestaţi până acum, un cuincuenal.

Începută în mod demn, în ton cuviincios şi cu argumente serioase, prin deputatul Dr. D. Barcianu, pe la urmă discuţia s'a deplasat, din cauză că . . . unii dintră vorbitori au dat pasiunilor frâu ceva cam prea lung şi deosebi din cauza unor observări şi

alusii — lipsite de tact şi necuviincioase, la adresa — răposăţilor, şi viilor.

În fine s'a primit propunerea comisiunii (de altcum necombătută de nimenea), cu amendamentul deputatului Dr. D. Barcianu (adaus de câte 400 corone la salariu profesorilor seminariali şi asessorilor consistoriali).

Şedinţa VIII.

(Sâmbătă 27 April p. m.)

President: Inaltpreasfinţia Sa metropolitul; notariu: M. Voilean.

După autenticarea protocolului din şedinţa anterioară se continuă referada comisiunii organizatoare asupra ameliorării salariilor.

Punctul referitoriu la relutul de cuartir şi cuincuenalele secretariului consistorial se primesce fără discuţie. Vicariului, la propunerea deputatului Cosma (nu în calitate de raportor) adausul de 1200 corone votat anul trecut pentru cazul când va fi promovat la trépta arhieriei, acum i-se votă fără considerare la această înaintare. Asemenea şi cel privitoriu la oficialul de cl. I. (comptabilul), la cei trei de cl. II. (2 la esac-torat şi arhivariul) şi cei de cl. III. (protocolistul şi espeditorul). În ceea-ce priveşte cuincuenalele pentru trecut şi salariul de care actual beneficiază doi dintră cei vizaţi în acest punct, s'a escat o discuţie supărătoare şi — cum s'a văzut la urmă — fără nici un rost. În fine s'a trecut şi peste această, primind sinodul propunerea comisiunii.

Cu acesta deputatul P. Cosma, care ca raportor al comisiunii organizatoare a luat asupra-şi referada celor mai importante obiecte şi în jurul cărora s'au dat adevărate lupte de — principii, şi une-ori şi de interese, s'a achitat de angajamentul de raportor. Ovaţiunile aduse lui după votarea statutelor fondului de pensii, au fost la loc nu numai acolo, ci şi la încheierea activităţii sale de raportor în prezenta sesiune sinodală.

Urmând la ordine alegerea *referentului şcolar*, e ales cu 41 voturi Dr. D. P. Barcianu. (3 albe, 2 V. Damian).

Comisiunea şcolară, prin raportor Dr. P. Oprea referă asupra raportului despre conferinţele învăţătoreşti şi catechisarea elevilor gr.-or. de la şcolile străine. Ambele se iau la cunoştinţă.

Comisiunea *bisericească* prin raportor S. Medean referă asupra raportului consistorial în cauza înfiinţării unui fond preoţesc. Propune înfiinţarea fondului, la care preoţii să contribuie cu 4% în timp de 10 ani. Se primesce. Asemenea şi propunerea în cauza întregirii parochiei Frata (cu cleric extraordinar).

Comisiunea organizatoare prin raportor I. Preda referă asupra raportului în cauza rentei gimnasiului din Braşov. Deoarece prin actele esoperate nu s'a satisfăcut pe deplin concludul sinodal din anul trecut, la propunerea dep. P. Cosma sinodul decide a se cere convenţia dintră cele două state, numai după cunoştarea conţinutului aceleia putând el intra în discutarea meritorică a cauzei.

Şedinţa IX.

(Duminică, 28 April n.)

După serviciul divin, la 10 ore se deschide ultima şedinţă a sesiunii actuale.

President: Inaltpreasfinţia Sa metropolitul; notariu: Dr. Elie Cristea.

După autenticarea protocolului luat în şedinţa anterioară urmăzătoare referada comisiunii financiare. Se ia la cunoştinţă raportul comisiunii administrative a fundaţiunii Şaguna şi raportul despre procesele purtate de fiscalul consistorial (raportor Dr. N. Vecerde).

Acceaşi comisiune (raportor A. Vlaicu) referă asupra raportului despre conferirea stipendiilor şi ajutoarelor din fundaţiunea Andronic. — Spre ştire aprobătoare, pe lângă dorinţa, ca la conferirea ajutoarelor pentru sodali să fie consideraţi cei cari doresc să se cualifice în şcolile industriale de specialitate. Asupra raportului comisiunii administrative a tipografiei archidiececane. — Spre ştire aprobătoare, cu adausul, ca — la propunerea Inaltpreasfinţiei Sale — suma preliminară pentru ajutorarea preoteselor veduve dinainte de inactivarea fondului de pensii, să se urce de la 1600 la 2000 corone. Asupra raportului despre raţiociniile fondurilor şi fundaţiunilor archidiececane şi despre depozitele fructifere administrate la consistoriu. — Spre ştire aprobătoare.

Se dă absolutoriu pentru raţiociniile anului 1900 şi cu îndreptările necesitate prin ameliorările de salarii votate în sesiunea actuală, se votă budgetul pe 1902.

Comisiunea *petiţionară* prin raportor A. Nicoră referă asupra petiţiunilor intrate la sinod. Se dau consistoriului spre rezolvire în sfera de competenţă.

Prin această actuala sesiune sinodală terminându-şi agende, Inaltpreasfinţia Sa mulţamind deputaţilor pentru interesul şi zelul cu care au conlucrat la lucrările sinodului şi implorând binecuvântarea cerescă asupra rôdelor acestor lucrări, cum şi asupra membrilor sinodali, declară închisă sesiunea sinodală a anului 1901.

În numele sinodului răspunde Il. Sa deputatul P. Pipos, jude de tablă în pensiune, mulţamind Inaltpreasfinţiei Sale pentru înţelptă conducere, pentru paciinţa şi dragostea binevoitoare cu care a ascultat şi condus debaterile, şi rugând pe Dzeu să l trăiască încă la mulţi ani, spre a se bucura şi de rôdele acestei lucrări salutare, încheie cu cu „trăiescă“ Exceleptia Sa.

Intră repeţite „trăiască“ Inaltpreasfinţia Sa părăsesce sala şedinţelor.

Conferenţele învăţătoreşti.

Din cercul Făgăraşului.

— 25 April n.

Vă trimit cuvântarea comisariului consistorial, *Mateiu Voileanu*, rostită la deschiderea conferinţei învăţătoreşti din Făgăraş, Joi, în 5 April n. E următoarea:

Cristos a înviat!

Cu aceste cuvinte ale bisericeii vă salut şi eu pe D-Vostre, Domnilor învăţători, cari la glasul autorităţii noastre bisericesci v'aţi întrunit în conferinţă în această săptămână luminată a invierei Domnului.

Cu aceste cuvinte vor saluta pe învăţătorimea noastră tot azi tot în acest ceas alţi încrezuţi ai autorităţii noastre bisericesci în alte 17 centre ale archidiececii.

Resunat'au azi bisericile noastre în 18 centre ale archidiececii de glasurile învăţătorilor nostri, cari au înălţat rugăciuni de mulţamită pentru binetacerile primite, şi rugăciuni de cerere, implorând preoţi la altarul Domnului darul Duchului stânt asupra lucrărilor în conferenţele cari în 18 centre ale archidiececii noastre se deschid azi.

La înaltă misiune este chemată învăţătorimea în genere, Domnilor învăţători, şi cu deosebire înaltă misiune aveţi în sinul bisericeii noastre, în sinul naţiunii noastre D-Vostre, învăţătorii confesionali.

Aveţi să dăţi creştere unui popor, care de veci a însetat după ştiinţă şi cultură, aveţi să creşteţi cetăţeni conscii de drepturile şi de datorinţele lor, cetăţeni cari se-şi iubesc patria şi se trăiască în frăţescă armonie, prelângă aceste însă se cultivaţi în acest popor iubirea de neam şi iubirea de biserică.

Aveţi să creşteţi din mlădiţele acestui popor cetăţeni credincioşi patriei şi poporului, aveţi să sădiţi în inimile lor sentimente românesce şi alipire de biserică şi de ale ei instituţiuni.

Ca să puteţi face cu succes aceste importante lucrări aveţi trebuinţă de studiu continuu şi de contact cât mai des şi cât mai intim unii cu alţii.

Acăsta vă dă posibilitatea să fiţi totdeauna la nivoul culturi pedagogice şi să cunoşceţi întrăgă viaţa noastră şcolară cu toate avantajile şi cu toate pedecile, cari mai obvin încă, totodată vă arată şi căle şi mijlocele pentru delăturarea pedecilor.

Acesta este scopul conferenţelor noastre învăţătoreşti, cărora marele nostru metropolit Şaguna li-a rezervat loc în legea fundamentală a bisericeii noastre, şi cărora noi datori suntem să le dăm viaţă.

În întrăgă archidiececane noastră este întrunită la lucrare azi întrăgă învăţătorimea noastră, şi ea este întrunită la o lucrare uniformă, la o lucrare cu scop, condusă de oameni de ai bisericeii pentru promovarea binelui şcolii noastre confesionale.

Instituţiunea conferenţelor noastre învăţătoreşti astfel executată nu o au nici una din corporaţiunile cari susţin şcolă în statul nostru.

Să angajezi pe toţi învăţătorii de odată la anumite centre sub conducerea mijlocită a supremei lor autorităţi şcolare la o lucrare anumită, să faci, ca în întrăgă ţera o cestiune să agite de odată toate spiritele, toate minţile cugetătoare, să faci, ca un anumit curent de idei să domineze întrăgă opinia publică pretutundinea şi în acelaşi timp, această numai noi o avem în conferenţele noastre învăţătoreşti.

Dela noi atărnă deci, Domnilor învăţători, ca din acest bun comun să tragem cele mai mari folose posibile pentru noi şi pentru şcolă noastră confesională.

Asupra noastră este deci îndreptată atenţiunea tuturor oamenilor de bine ai bisericeii, şi inimile lor sunt una azi cu inimile noastre, cari cu drag am alergat aici spre a pune prinusul nostru pe altariul sacru al şcolii noastre confesionale.

Ne serveşte spre mare mângăiere când vedem că munca noastră este recunoscută, este apretiată şi cu simpatie suntem urmăriti în lucrările noastre.

Ne serveşte spre mare mângăiere când vedem şi acuma în mijlocul nostru pe părintele protopop al tractului Făgăraşului Iuliu Dan şi pe părintele paroch din Galaţi Nicolau Ioan, cari totdeauna ne-au onorat cu prezenţa lor şi ni-au dat sucurs moral în lucrările noastre.

Şi dacă ne serveşte spre mângăiere această preţioasă atenţiune, ne cade de tot greu vădând că din cele 72 comune bisericesci, cari aparţin tractului protopresbiterial Agnita şi Făgăraş, numai un singur preot a venit la conferenţele noastre, spre a vedé în calitate de director local de şcolă, ce fac învăţătorii în conferenţele lor, în general ce cultura au învăţătorii acestei conferenţe, ce cunoştinţe pedagogice au adus ei din seminariul nostru archidiececan, în ce mod seiu ei pune în practică acele cunoştinţe; cu ce inimă caldă lucrăm noi pentru şcolă, şi cu câtă insistenţă suntem pentru delăturarea pedecilor, cari se mai pun în calea progresului din şcolile noastre?

Bucuria noastră ar fi mare când consultările noastre ar fi onorate şi de cătră inteligenţa noastră din centrele unde se țin conferenţele. Un raport mai intim între noi învăţătorii şi între itiliginţa noastră ar avé mare îniriure asupra întregii noastre vieţi şcolare.

Să sperăm însă, domnilor învăţători, că autorităţile noastre bisericesci vor auqi glasul nostru, şi vor sci afla căi şi mijloce, ca la lucrările noastre să se angajeze şi preoţimea noastră; să sperăm că prin munca noastră, prin ştiinţa noastră vom atrage tot mai mult asupra noastră atenţiunea publicului român, care ne va recunoşte rolul important ce ni-s'a rezervat în viaţa noastră culturală.

Salutându-vă din inimă, Domnilor învăţători, şi rugându-vă să puneţi partea cea mai bună din Dvostre în serviciul cauzei care ne a întrunit aici, declar conferenţa deschisă.

Din cercul Sibiului.

(Fine.)

Şedinţa III.

În şedinţa această ni-s'a dat plăcuta ocaziune a asculta o prelegere practică din limba română ținută de învăţătorul *Candid Popa* cu elevii săi din cl. III. ai şcolii de aplicaţie de la seminariul archidiececan.

Substratul lecţiunii a fost luat din poezia „Cănele soldatului“ de *Alexandrescu*, şi pe baza unor ziceri potrivite, formulate din cuprinsul poeziei, s'au aflat cuvintele resp. părţile vorbirei, cari stau în zicere ca *Subject*.

Prelegătorul anunţă Ținta: Vom face o lucrare despre „Cănele soldatului“. Pe trépta analizei elevii repetăză conţinutul poeziei şi spun ideile principale din ea. Pe trépta a II se formulăză ziceri cu elevii, potrivite scopului ce prelegătorul şi l'a propus. Zicerile aflate se scriu pe tablă de cătră elevii şi se îndreptă de unele mici erori, apoi se pun diferite întrebări, ca d. e. cum se scrie cuvântul „rănit“ din zicerea primă etc. Cum se scriu zicerile la început? Ce semne se pun întră cuvinte şi la finea zicerilor, ş. a.

Elevii apoi la întrebările învăţătorului află în fiecare zicere *subjectul*, spunând totodată şi că ce fel de parte a vorbirei este, însemnându-se şi întrebările ce s'au pus, ca să afle cutare *subject*.

Pe trépta a III. se asemănă zicerile unele cu altele cu privire la felul cuvintelor (părțile vorbirei) ce le-au aflat în ele ca subiect.

Pe trépta sistemisării se constată, că în zicere pôte sta ca subiect: *Substantiv, Adjectiv, Verb* (în Infinitiv) *Pronume și Numeral*. *Subiectul stă totdeauna în cazul Nominativ și răspunde la întrebarea cine? ce?*

La aplicare învățătorul spune elevilor alte ziceri, acestia aflat subiectul spunând și că ce parte a vorbirei este. Apoi spun ei (elevii) ziceri și numesc subiectul și felul lui. În fine li-se dă elevilor a casă să scrie ziceri cu subiecte, după cum au învățat în prelegerea de față.

După dimiterea copiilor, prelegătorul ne spune, că poesia menționată, mai înainte a fost tratată din punct de vedere al conținutului, ne indică în liniamente generale procedura urmată de însuși și la tractarea acésta, căci partea referitoare la limbă ni-s'a dat ocaziune a o vedé a ceea ce tractată, după modul spus aici pe scurt.

După câteva observări — mai mult formale — făcute de membrii M. Frățilă și M. Lungu, conferența constată, că prelegerea e tractată în cadrul treptelor formale și cu deplin succes, ear' prelegătorului îi votéză mulțămîta protocolară.

În conformitate cu hotărîrea din ședința I. comisiunea compusă din membrii: C. Popa, T. Măhăra și I. Pura, prezintă prin referentul Măhăra planul ărelor pentru școle cu un învățător, care după unele observări făcute de membrii Frățilă, Muntean și Galea, se primesce.

La finea prelegerii practice, amintită mai sus, se prezintă la conferență și inspectorul reg. școlar al comitatului Sibiu Dl. Dr. *Pintér Gábor*, care încă ia parte la discușiune dând îndrumări potrivite la compunerea de astfel de planuri. Mai departe 'și exprimă dorința, ca P. O. D. comisariu să intervină la locul competent, ca pe viitoriu să nu se mai țină conferența aici în centru, unde nu avem școle cu toate clasele resp. despărțimintele, ci să se țină în comunele din jur, într'un an în o comună în care se află școlă cu un învățător, dar' cu toate despărțimintele, într'alt an unde sunt școle cu doi învățători ș. m. d. Apoi, ca conferența să se ocupe mai mult cu ținerea de prelegeri practice decât cu disertații, căci din acele mai mult pot să profite învățătorii.

Urméză la ordine referada corpului învățătoresc din Boița asupra planului ărelor pentru școle cu 3 și mai mulți învățători.

Referentul aceluia A. Ludu, după ce espune în reasumat cele îndeplinite de corpul inv. din Poplaca, că adevăd a prezentat numai un conspect oral, dar' nu plan împărțit după zilele săptămânei, propune, ca atacarea să se predee din nou corpului inv. din Poplaca pentru a prezenta la conferența proximă un plan pentru fie-care clasă și după zilele săptămânii, ceea-ce se primesce și adóptă și din partea conferenței.

Ședința IV.

Unicul obiect dezbătut în ședința acésta a fost tema dată de Veneratul Consistor archidieceșan: „Pentru ce se observă mare nepăsare și pentru ce nu se manifestéză mai multă însuflețire în activitatea celor mai mulți învățători de ai noștri, și cum s'ar puté ajunge aceea însuflețire?”

Cu facerea acestei teme a fost însărcinat învățătorul N. Voila, care a și satisfăcut însărcinării primite, în mod corespunzător. În jurul acestei cestiuni s'a încins o discușiune foarte animată, la care a luat parte un număr însemnat de membri. Dl. comisariu cons. încă a dat prețioșe îndrumări, arătând în general cauzele de căpetenie ale nepăsării multora din învățătorii noștri.

Acestei cestiuni, la propunerea unei comisii aale din sinul conferenței, încă i-s'a dat o deslegare destul de acceptabilă, cam în următoarele:

1. Din lipsa de învățători deplin cualificați adesea s'au instituit indiviți cu pregătire mai puțină, și acestia apoi nu s'au dedicat cu totul chemării lor. Pentru sanarea acestui rău ar fi de dorit, ca pe viitor să nu mai fie aplicați ca învățători atari ômeni nepregătiți; nici în secțiunea pedagogică să nu mai fie primiți tineri, cari nu au cel puțin 4 clase gimn. etc.

Cariera învățătorescă se nu mai fie ôre-cum loc de refugiu pentru mulți tineri de ai noștri, ci să fie îmbrățișată din atragere și iubire către ea. Apoi să se înființeze și anul al IV pedagogic.

2. Să se pună la cale cât mai dese inspecțiuni școlare.

3. Spre a înlesni și ușura comisarilor inspecțiunea școlilor, să se reducă cereurile de până acum, ca un comisariu să aibă mai mic teritor de inspecționat.

4. Venerabilul Consistoriu să pună la cale reapariția „*Foié Pedagogice*” și să impună tuturor învățătorilor din archidieceșă a o abona; ear' pentru ca acest valoros organ să aibă și viitor, să i-se deé din partea Ven. Consistor o subvențiune anuală corespunzătoare.

5. Venerabilul Consistoriu să binevoéscă a dispune, ca toate școlele să fie înzestrate cu recușitele de învățămînt necesare, ca astfel să înlesnéscă învățătorilor predarea diferitelor cunoscînțe în școlă.

Cu aceste fiind terminate obiectele destinate pentru conferența din acest an, P. O. D. comisariu consist. *Nicolau Ivan*, prin cuvinte aalese mulțămescă învățătorilor pentru viul interes dovedit în decursul desbaterilor și dorind tuturor întórcere fericită la ai seî, declară ședințele conferenței actuale încheiate.

Membru C. *Hămbășan*, director în Reșinari, în numele conferenței exprimă mulțămîta d-lui comisariu pentru tactul și înțelepța conducere a desbaterilor din acésta conferență și 'i doresce viétă îndelungată spre cinstea și vaza bisericeii și școléi noastre ortodoxe române.

Ditu.

Din cercul Seliștei.

— Raport special al „*Telegr. Român*” —
(Urmare.)

Amintesc cu plăcere că la toate ședințele au participat afară de învățători și P. O. D. protopresbiter Ioan Droce, dl. inspector reg. de școle *Pintér Gábor*, dnii *Hențiu*, *Popa Romănescu*, *I. Banciu*, *I. Popa*, *Iordachie Roșca*, *D. Chirca* și alți stimabili onorații din Seliște, ear' din jur dl. părinte *V. Popovici* (Sibiel) *V. Milea* și *P. Iuga* (Tilișca), *Ilie Iosof* (Galeș), ceea-ce a făcut cea mai bună impresie la învățători și atențiunea D-niilor lor dată învățătorilor noștri merită totă lauda și acest exemplu ar fi de dorit a fi imitat pretutindenea de inteligența noastră. Și acum voiu continua raportul despre:

Ședința II.

După prânz la 2 ôre se deschide ședința a doua. Subiectul acestei ședințe a fost două prelegeri practice cu elevii școléi.

Prelegerile practice, așa zicénd vii, cu elevii școléi, sunt recunoscute ca cel mai eficace mijloc de a-și perfecționa învățătorul *metodul*, adevăd se face mai capabil în cariera sa, ca să aplice mai cu succes cunoscînțele sale în școlă.

Acésta s'a dovedit și din privilegiul acesta. Prelegerile, discuția asupra lor și mai ales explicările și lămuririle date de dl. comisariu, au fost isvóre de îmbogățire a cunoscînțelor metodice-didactice.

Prima prelegere practică a ținut-o cu elevii clasei a II inv. *Iuliu Crișan*. Subiectul acestei prelegeri a fost „*Masa, eserciții de stilistică*”.

A doua a fost ținută cu classa a V de eleve două inv. *Ilie Hociotă* ca subiect din Istoria Patriei „*Matia Corvinul*”.

Terminată fiind predarea acestor teme, s'a început îndată discuția asupra primei teme.

Provocat fiind prelegătorul a-și face singur o autocritică asupra reușitei prelegerii sale, spune că s'a vėđut îndemnat a-și alege tema susamintită, fiind-că praxa de mai mulți ani i-a dovedit, că învățarea ortografiei și interpuncțiunei după regulile gramaticale și sintactice e neducătoare la scop și fiind-că praxa în modul arėtat în lucrarea d-sale, făcută în 2 ani mai în urmă, i-a asigurat rezultate cu mult mai bune. Modul prelegătorului la învățarea ortografiei și interpuncțiunei e anume: o deprindere sistematică și continuă a elevilor în scriere, începénd deja din anul I de școlă, fără a le îngreuna mintea cu multe reguli.

La discuție asupra temei iau cuvėntul dnii *I. Han zu* (Cacova) *D. Lăpėdat* (Seliște) *I. Mardan* (Gurariului) *D. A. Mosora* (Seliște)

I. Georgescu (Poiana), ear' la fine dl. comisariu reasumănd rezultatul discuției se constată că tema în general a fost bine predată, și se arată observările speciale.

(Va urma.)

NOUȚĂȚI

Părăstas. După cum am anunțat în numărul nostru din Sămbăta trecută, după o înțelegeré preavută cu sinodul archidieceșan, Inalt Preasfinția Sa Domnul arhiepiscop și metropolit al nostru *Ioan Metianu* Sămbăta la ôrele 9 a. m. asistat de deputații sinodali: *protopresbiterii Ioan Papiu, Zacharie Boiu, Ioan Droce și Galacteon Șagău*, și de diaconii *Demetriu Cămpăanu* și *Dr. Elie Cristea*, a celebrat părăstas festiv la mormėntul fericitului în Domnul arhiepiscop și metropolit *Miron Romanul*, cu care ocaziune a sfințit și piētra monumentală ridicată la mormėntul decedatului metropol.

La acest act de pietate au luat parte în corpore întreg sinodul archidieceșan, rudeniile mai de aproape ale fericitului metropolit *Miron* și un distins public al societății române din Sibiu.

Răspunsurile funebrele le-a executat corul seminarial sub conducerea profesorului *Demetriu Cunțan*.

Depunem și din incidentul acesta o lacrimă duiósa pe mormėntul fericitului metropolit, care chemat de providența divină la conducerea bisericeii noastre ortodoxe române din Ungaria și Transilvania, în timpuri grele o a povėțuit cu tact, cu înțelepciune, cu blăndețe și cu multă abnegațiune. Dumnezeu se-l odichnéscă în lăturea celor drepti!

Foița. Imbulziți fiind cu material urgent, am întrerupt pentru numărul de față publicarea „*Foiței*”, a cărei continuare va urma însă în numărul ce vine.

Polemia cu „Tribuna”. Ori-ce polemie, ținută între limitele stricte ale bunei cuviințe, e plăcută și chiar folositoare publicului. Martori ne sunt cetitorii, că noi n'am trecut nici cu un fir de păr peste marginile bunei cuviințe, în prim-articolul nostru din urmă, în care polemiam cu „*Tribuna*”. Nu ne va puté descoperi nimeni în el un cuvėnt greu și supėrător, la adresa cuiva, dat fiind că adevėrul nu pôte să supere pe nimeni. Regretăm, că nu putem constata același lucru și despre „*Tribuna*”, care în articolul ei răspuns folosesc un ton neobicinuit în presa serioasă, și în loc să scrie și ea cu „*potrivelă de vorbă*” scrie cu prea multă și mare . . . *copilărie*. Fiind-că nu pôte combate (e fatal, că adevėrul nu pôte fi combătut) *insultă de nou*. Natural că la insulte nu răspundem, fiind-că insultele și de altcum se resfrăng asupra celor-ce le folosesc. În *meritul cauzei* înse ne vom mai spune cuvėntul, după cum am promis.

Suveranii români au sosit Vineri în Abazia, și au descins la vila Angiolina. În Abazia au fost întâmpinați la gară din partea guvernatorului, conte *Szapáry*, a primarului *Majlánder* și a comandanților militari. Drumul dela Fiume la Abazia l'au făcut pe vaporul „*Előre*” acompaniați de guvernatorul Fiumei conte *Szapáry*. În Abazia lume multă a așteptat la port sosirea Inalților ôșpeți.

† **George Mărzescu.** Joi nóptea a decedat la Iași frunzășul liberal *George Mărzescu*, fost ministru de culte și instrucțiune publică, și profesor universitar. Era suferind de patru săptămâni; și pe lângă cea mai bună îngrijire ce i-s'a dat din partea medicilor, n'a putut fi mântuit, căci pneumonia ce și-o atrăsese i-a curmat firul vieții. Decedatul a ocupat nenumerate demnități publice. La 1869 a fost prefect de Iași; la 1871 ministru în cabinetul Ioan Ghica. La 1878 comisariu al guvernului pe lângă armatele ruse; la 1897 ministru în cabinetul Aurelian. În diverse rânduri a fost vice-președinte al senatului român.

Ca profesor a fost unul din cei mai buni pe cari i-a avut universitatea română. Activitatea lui totă i-o absorbea însă exclusiv *politica*. Membru ilustrat al partidului liberal, a participat la o sumă de acte mari politice, în cari totdeauna i-se simțea spiritul liberalismului larg.

Ca scriitor a lăsat între altele: *Le toxin des peuples*, *Pledoara pentru arheii* *Ca listrat-Orleanu*, articole de ziare, discursuri politice și explicațiunea *codului civil român*.

Rectificare. În articolul „*De la Aca-* demia Română”, publicat în Nrul 40 al ziarului nostru, s'a strecurat în pasagiul ultim o eróre de cules, culegėndu-se „*dat*” în loc de „*căpėtat*”, care a scăpat din vedere și corectorului. Prin acésta rectificăm eróreă, avėnd să sune acest pasagiul . . . „care la 1848 ți-ai *căpėtat* numele de stegar . . .” (și nu ți-ai *dat*).

Pentru cruce. Senatul universitar din Budapesta a adus sentență asupra studenților implicați în demonstrațiunile înscenate cu ocaziunea punerii crucii în salele de prelegere. Sentența a fost publicată Vineri, și a constatat din o *dojana* dată din partea rectorului. Au fost prezenți 70 studenți pentru a-și primi *dojana*, ear' alți 30, stănd sub alte autorități școlare, o vor primi dela acestea. Rectorul împărțind *dojana*, a spus studenților, că nu sunt pedepsiți pentru sentimentele și intențiunile lor interne, nu pentru cultul crucii, ci pentru *forma* cum au procedat în făptuirea lor. A provocat apoi tinerimea să se feréscă de acte ce cad în contul disciplinei, dar' de sfânta cruce să nu se înstrėineze. Tinerimea a primit cu ovațiuni vorbirea rectorului.

Despărțirea de cătră Sėrbi. În procesul de biserică române gr. ort. din *Fabricul-Timișorei*, Curia a adus sentență în una din zilele trecute, dând câștig de cauză Sėrbilor și condamnând pe Români la plătierea speselor de proces, cari se urcă la suma de 8.800 coróne.

† **Dr. Iosif Bedeus de Scharberg**, fruntaș cu trecere la Sași, a decedat în Sibiu. În mormėntarea i-s'a făcut Vineri, cu mare pompă, fiind-că decedatul avea la activul său o viétă plină de fapte frumóse, sevėșite spre binele nėmului său. Era de 75 de ani. El a fost consilier la tribunalul urban, odinioară orator al orașului Sibiu, curator al bisericeii ev. săsesci din Ardeal, președinte al Reuniunii de agricultură săsesci ardelen, director al institutului de credit fonciar în Sibiu, la a căruia înființare a contribuit. A fost foarte activ și pe terenul public, ca deputat în dieta din Sibiu 1863/4, apoi în dieta din Clușiu 1865 și ca depntat al universității națiunii săsesci. La 1886 a fost promovat de universitatea din Heidelberg doctor onorar în științele juridice.

Avansări. Juđii de tribunal, domnii *Vasilie Paguba* din Arad și *Alexiu Onițiu* din Seghedin au fost înaintați din partea Monarchului în clasa a VII. de retribuțiune.

Încă un comite suprem — Român. Mai multe ziare magiare aduc știrea, că pentru un post de comite suprem în Ardeal ar fi luat în combinație domnul *Dr. Victor Cupșa* secretar ministerial. Știrea n'a fost desmınțită.

Parlamentul român. La 5 Maiu vechiu corpurile legiuitoare române se vor întruni de nou în sesiune extraordinară, care va fi de foarte scurtă durată. Se vor ocupa pe votarea mai multor legi financiare și cu votarea legii despre retorma administrativă.

Mulțămîta. Prin aceste împlinesc o datorită sacră când și pe acésta cale exprim adėnc simțita mea mulțămîta și recunoscînță On. Domni preoți, cari au binevoit a dona bibliotecii noastre școlare mai multe cărți folositóre.

Ioachim Muntean preot din Gurariului, ni-a trimis: „*Monografia economică-culturală a com. Gura-Riului*”, de donator.

Laurențiu Ciorbea, din Ponor, ni-a donat: „*Tribuna și Tribunistii*”, „*Partidul naț. liberal*” și „*Răspunsul*” de D. A. Sturza; „*Programa școléi civile de fete din Sibiu*” și două nuvele.

Nistor Manciu, din Ocolish mare, ni-a oferit: „*Teologia-Dogmatică*”, „*Confesiunea Ortod.*” și „*Medicina populară*”.

În legătură cu acestea, nu pot întrelăsa fapta nobilă și generóasă a D-lui Ioan Vasilie, notar substit. în Ponor (Com. Alba-inferióra), prin care Dsa ni-a oferit bibliotecii noastre suma de 10 coróne din care să se procure pentru acésta mai multe cărți folositóre. Totodată ni-a mai donat și unele cărți, ca: „*Lupta dela Călugăreni*” și „*Novela*” de I. Vulcan.

Priméscă deci On. D. donatori cea mai profundă mulțămîta și recunoscînță atât din partea subscrisului, cât și a comitetului parochial din Valea-Geogelului pentru atențiunea ce au dat bibliotecii noastre, pentru viul interes ce nutresc întru ridicarea, cultivarea și înflorirea poporului nostru în știință și cultură.

Servéscă aceste nobile fapte de memento și pentru alții!

Valea-Geogelului, la 11/IV 1901.

Vasilie Jina, învățător rom. gr.-ort.

ad. Nr. 224/901 of. prot. [59] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III Luncă, protopresbiteratul Lupșei, devenită în vacanță prin resignarea parohului Ioan German, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasionate în cōla B) pentru întregirea venitelor preoțesci dela stat.

Doritorii de a reflecta la acest post au a așterne suplicile concursuale, înstruite în sensul regulamentului pentru parohii și a stat. org., subsemnatului oficiu în termenul deschis.

Concurenții nainte de alegere se vor prezenta în vre-o Duminică ori sâmbătoare înaintea alegătorilor pentru a cânta respective a celebra și a cuvânta.

Informațiuni mai speciale se pot lua dela subsemnatul oficiu sau dela comitetul parohial despre starea parohiei și a venitelor.

Oficiul protopresbiterat gr.-or., al tractului Lupșei în conțelegere cu comitetul parohial.

Ofenbaia, în 27 Martie v. 1901.

Vasile Gan,
adm. prot.

O pagină

din

Lupta noastră pentru existență.

Articoli reproduși din ziarul „Telegraful Român” anul 1900

și publicați de

Nicolau Ivan

protopresbiter, asesor consistorial, membru în comitetul central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român.

Prețul 1 cor.

La Librăria Tipografiei archidiece-sane în Sibiu se află de vânzare:

Introducere în contabilitate

și

Contabilitatea

în partidă simplă

de

I. C. Panțu

profesor la școala superioară de comerț.

Prețul 2 corone.

In Tipografia și librăria archidiece-sană Sibiu, se află de vânzare:

Cuvântări bisericesci

de

Dr. Theol. George Popoviciu

protopresbiter ort. român în Lugos

broș. à 3 cor., sau lei 3.50.

Religiune și știință,

disertațiune

de același autor

broș. 50 fl.;

și

Cuvântări bisericesci

de

Massillon, episcop de Clermont și membru al acad. franc.

traduse prin

Ioan Genț

paroh gr. cath. în Haieu,

Tom. I broș. 5 cor. sau lei 6.50

Din Tipografia și librăria archidiece-sană, Sibiu, se poate procura

Teoria Dramei

cu un tratat introductiv despre frumos și artă,

de

Dr. Iosif Blaga,

profesor.

Prețul broș. 3 cor. 60 fl.

Din Tipografia și librăria archidiece-sană, Sibiu, se poate procura

Din vremuri apuse,

de

Iudita Secula n. Truța.

Broș. à 50 cr.

La Librăria Tipografiei Archidiece-sane se află de vânzare:

Cântări religioase și școlare

(quartete, coruri mixte și bărbătești) de Ed. Wachmann, directorul conservatorului de muzică din București. Prețul: Partitura I—2 cor., părți separate dela 15—40 bani.

Dela Librăria Tipografiei archidiece-sane în Sibiu se poate procura

Bustul lui Șaguna

— vărsat în gyps —

cu prețul de 3 corone.

Se întindem mâna norocului!

Deja mulți s'au fericit prin cumpărarea unui los dela noi.

Loteria cea mai bogată în șanse din lume este Loteria noastră de clase reg. ung. Din

100.000 LOSURI 50.000 câștiguri în bani

Câștigul cel mai mare eventual

1.000.000 corone.

1 premie 600.000, 1 câștig à 400.000, 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 80.000, 70.000, 2 à 60.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 1 à 25.000, 7 à 20.000, 3 à 15.000, 31 à 10.000, 67 à 5.000, 3 à 3.000, 432 à 2.000, 763 à 1.000, 1238 à 500, 90 à 300, 31.700 à 200, 3.900 à 170, 4.900 à 130, 50 à 100, 3.900 à 80, 2.900 à 40. In total

13.160.000 Cor. adică treisprezece milioane 160.000 Cor.

GLÜCKSKALENDER FÜR DAS JAHR 1901.

Jänner	Feber	März	April	Mai	Juni	Juli	August	September	October	November	December	
D 1 4042 M 2 3647 D 3 4954 M 4 5371 D 5 6245 M 6 8378 D 7 4058 M 8 3647 D 9 4971 M 10 5371 D 11 6245 M 12 8378 D 13 4058 M 14 3647 D 15 4971 M 16 5371 D 17 6245 M 18 8378 D 19 4058 M 20 3647 D 21 4971 M 22 5371 D 23 6245 M 24 8378 D 25 4058 M 26 3647 D 27 4971 M 28 5371 D 29 6245 M 30 8378 D 31 8568	D 1 13827 M 2 51384 D 3 56319 M 4 46441 D 5 83551 M 6 17349 D 7 73894 M 8 51612 D 9 58019 M 10 64479 D 11 83551 M 12 83551 D 13 83551 M 14 83551 D 15 83551 M 16 83551 D 17 83551 M 18 83551 D 19 83551 M 20 83551 D 21 83551 M 22 83551 D 23 83551 M 24 83551 D 25 83551 M 26 83551 D 27 83551 M 28 83551 D 29 83551 M 30 83551 D 31 83551	D 1 119815 M 2 240489 D 3 31655 M 4 45059 D 5 65835 M 6 83591 D 7 72122 M 8 82340 D 9 91656 M 10 105503 D 11 116589 M 12 128121 D 13 137752 M 14 141336 D 15 151632 M 16 165504 D 17 178253 M 18 181232 D 19 193555 M 20 204437 D 21 215149 M 22 225919 D 23 235919 M 24 245919 D 25 255919 M 26 265919 D 27 275919 M 28 285919 D 29 295919 M 30 305919 D 31 315919	D 1 144373 M 2 253220 D 3 362319 M 4 471418 D 5 580517 M 6 689616 D 7 798715 M 8 907814 D 9 1016913 M 10 1126012 D 11 1235111 M 12 1344210 D 13 1453309 M 14 1562408 D 15 1671507 M 16 1780606 D 17 1889705 M 18 1998804 D 19 2107903 M 20 2217002 D 21 2326101 M 22 2435200 D 23 2544300 M 24 2653399 D 25 2762498 M 26 2871597 D 27 2980696 M 28 3089795 D 29 3198894 M 30 3307993 D 31 3417092	D 1 148569 M 2 253709 D 3 362808 M 4 471907 D 5 581006 M 6 690105 D 7 799204 M 8 908303 D 9 1017402 M 10 1126501 D 11 1235600 M 12 1344700 D 13 1453800 M 14 1562900 D 15 1672000 M 16 1781100 D 17 1890200 M 18 1999300 D 19 2108400 M 20 2217500 D 21 2326600 M 22 2435700 D 23 2544800 M 24 2653900 D 25 2763000 M 26 2872100 D 27 2981200 M 28 3090300 D 29 3199400 M 30 3308500 D 31 3417600	D 1 18250 M 2 25804 D 3 36582 M 4 47360 D 5 58138 M 6 68916 D 7 79694 M 8 90472 D 9 101250 M 10 112028 D 11 122806 M 12 133584 D 13 144362 M 14 155140 D 15 165918 M 16 176696 D 17 187474 M 18 198252 D 19 209030 M 20 219808 D 21 230586 M 22 241364 D 23 252142 M 24 262920 D 25 273698 M 26 284476 D 27 295254 M 28 306032 D 29 316810 M 30 327588 D 31 338366	D 1 156540 M 2 28332 D 3 386052 M 4 488784 D 5 591516 M 6 694248 D 7 796980 M 8 900000 D 9 1003012 M 10 1106024 D 11 1209036 M 12 1312048 D 13 1415060 M 14 1518072 D 15 1621084 M 16 1724096 D 17 1827108 M 18 1930120 D 19 2033132 M 20 2136144 D 21 2239156 M 22 2342168 D 23 2445180 M 24 2548192 D 25 2651204 M 26 2754216 D 27 2857228 M 28 2960240 D 29 3063252 M 30 3166264 D 31 3269276	D 1 183405 M 2 288342 D 3 388279 M 4 488216 D 5 588153 M 6 688090 D 7 788027 M 8 887964 D 9 987901 M 10 1087838 D 11 1187775 M 12 1287712 D 13 1387649 M 14 1487586 D 15 1587523 M 16 1687460 D 17 1787397 M 18 1887334 D 19 1987271 M 20 2087208 D 21 2187145 M 22 2287082 D 23 2387019 M 24 2486956 D 25 2586893 M 26 2686830 D 27 2786767 M 28 2886704 D 29 2986641 M 30 3086578 D 31 3186515	D 1 151184 M 2 28336 D 3 386052 M 4 488784 D 5 591516 M 6 694248 D 7 796980 M 8 900000 D 9 1003012 M 10 1106024 D 11 1209036 M 12 1312048 D 13 1415060 M 14 1518072 D 15 1621084 M 16 1724096 D 17 1827108 M 18 1930120 D 19 2033132 M 20 2136144 D 21 2239156 M 22 2342168 D 23 2445180 M 24 2548192 D 25 2651204 M 26 2754216 D 27 2857228 M 28 2960240 D 29 3063252 M 30 3166264 D 31 3269276	D 1 117797 M 2 28336 D 3 386052 M 4 488784 D 5 591516 M 6 694248 D 7 796980 M 8 900000 D 9 1003012 M 10 1106024 D 11 1209036 M 12 1312048 D 13 1415060 M 14 1518072 D 15 1621084 M 16 1724096 D 17 1827108 M 18 1930120 D 19 2033132 M 20 2136144 D 21 2239156 M 22 2342168 D 23 2445180 M 24 2548192 D 25 2651204 M 26 2754216 D 27 2857228 M 28 2960240 D 29 3063252 M 30 3166264 D 31 3269276	D 1 183405 M 2 288342 D 3 388279 M 4 488216 D 5 588153 M 6 688090 D 7 788027 M 8 887964 D 9 987901 M 10 1087838 D 11 1187775 M 12 1287712 D 13 1387649 M 14 1487586 D 15 1587523 M 16 1687460 D 17 1787397 M 18 1887334 D 19 1987271 M 20 2087208 D 21 2187145 M 22 2287082 D 23 2387019 M 24 2486956 D 25 2586893 M 26 2686830 D 27 2786767 M 28 2886704 D 29 2986641 M 30 3086578 D 31 3186515	D 1 151184 M 2 28336 D 3 386052 M 4 488784 D 5 591516 M 6 694248 D 7 796980 M 8 900000 D 9 1003012 M 10 1106024 D 11 1209036 M 12 1312048 D 13 1415060 M 14 1518072 D 15 1621084 M 16 1724096 D 17 1827108 M 18 1930120 D 19 2033132 M 20 2136144 D 21 2239156 M 22 2342168 D 23 2445180 M 24 2548192 D 25 2651204 M 26 2754216 D 27 2857228 M 28 2960240 D 29 3063252 M 30 3166264 D 31 3269276	D 1 117797 M 2 28336 D 3 386052 M 4 488784 D 5 591516 M 6 694248 D 7 796980 M 8 900000 D 9 1003012 M 10 1106024 D 11 1209036 M 12 1312048 D 13 1415060 M 14 1518072 D 15 1621084 M 16 1724096 D 17 1827108 M 18 1930120 D 19 2033132 M 20 2136144 D 21 2239156 M 22 2342168 D 23 2445180 M 24 2548192 D 25 2651204 M 26 2754216 D 27 2857228 M 28 2960240 D 29 3063252 M 30 3166264 D 31 3269276

Wann habe ich Geburtstag?

Jeder versuche sein Glück mit der an seinem Geburtstag verzeichneten Nummer. In diesem Kalender ist an jedem Tage des Jahres eine Nummer verzeichnet, welche bei **Wann habe ich Geburtstag?** von uns bezogen werden kann, so dass Jedem die Wahl seiner Nummer freisteht. Sollte die Nummer inzwischen vergriffen sein, so senden Ihnen eine ähnliche.

Intregă întreprinderea stă sub supravegherea statului.

Contribuția pentru losurile originale de clasa primă conform planului este: pentru o optime ($\frac{1}{8}$) fl. — 75 sau C. 1.50 pentru un pătrar ($\frac{1}{4}$) fl. 1.50 sau C. 3. — o jumătate ($\frac{1}{2}$) „ 3. — „ 6. — „ un întreg ($\frac{1}{1}$) „ 6. — „ 12. — și se trimite cu rambursă, sau trimițându-se prețul lor anticipativ. Planuri oficiose gratis. Comande pentru losuri originale sunt a se trimite direct la noi până la

22 Maiu a. c.

Filiale:

Museumring II

Elisabethring 54

Banca

A. TÖRÖK & Co.

Budapesta. V. Waitznering 4a.

Multe și foarte mari câștiguri am solvit noi prea stimatilor nostri clienți și anume în timp scurt preste cinci milioane

Scrisore de comandă de tăiat.

Herren A. TÖRÖK & Co., Budapest.

Ersuche um Zusendung von Original-Los I. Classe der königl. ung. priv. Classenlotterie nebst amtlichen Plan.

Der Betrag von. fl. } ist per Nachnahme zu erheben. } Was nicht gewünscht folgt durch Postanweisung. } bitte zu durchstreichen

Genae
Adresse

Farmacia lui F. I. R. Hotter la sf. Iosif, Wien, XII/2 Schönbrunnerstrasse 182.

Absorbinalul lui Hotter.

$\frac{1}{2}$ Flacon fl. 6. —, $\frac{1}{2}$ Flacon fl. 3.50. delatură tôte umflăturile și depunerile de grăsimi fără să vatemă părului. Intărește nervii atacați și slabiți, delatură și distruge tôte nodurile în muschi, și servește și ca scut în contra aprinderilor; cu deosebire e probat la umflăturile produse din cauza fearelor, apoi în contra aricitei umflări copitei, genunchilor umflați, mai departe în contra umflăturilor (noduri) de vine, în contra umflăturii picioarelor la glesne și la încheietura degetelor cu un cuvânt în contra tuturor umflăturilor ori unde s'ar ivi.

Praful nutritor alui Hotter, pentru cai și vite cornute

1 Pachet cu 80 cr.

Un adaus escelent la nutremânt, pentru a ținea vitele sănătoase și cu putere este de a se folosi la tôte suferințele de rărunchi de ficat și de nervi.

Alifia lui Hotter pentru delaturarea crescăturilor de oase.

$\frac{1}{2}$ Cutie cu fl. 2. $\frac{1}{2}$ Cutie cu fl. 1.20. delatură crescăturile de oase și depunerile osoase chiar și după 4—6 săptămâni. (boală învechită).

HOTTER

Preparate pentru veterinari, cele mai bune ale timpului mai nou, cari după atestate numărăse nu au fost ajunse de alte mijloace de natura aceasta.

Să se ceară numai preparate de ale lui Hotter și să nu se primăscă altele. Deposit în farmacia și Drogerii.

Deposit principal la Dr. Emil Budai farmacia orașului Budapesta (Stadthausplatz) la Dr. Leo Egger & J. Egger Farmacia Palatinului VI Váci körút 17 și la farmacia Iosif Török Bpesta VI Kiraly utca 12, Robert Raditz farmacist în Budapesta VIII Josefsring 64 și Anton Bayer, farmacist, Budapesta VI Andrássystrasse 84.

Fluidul lui Hotter „Training“

1 Sticlă cu fl. 1.20.

Conservează nervii și muschii până la bătrânețe înaintată totdeauna puternici și vioi, pune în stare pe animal să presteze cele mai mari strapații și fugi, să înțeleagă după frecare cu fluidul „Training“.

Să mai folosește cu succes uimitor la tôte urmările cari obvin din opintiri prea mari, ologie, reumatism, și înțepenire.

Praful de porci a lui Hotter.

Nr. I și II

1 kg. . . . fl. 1.20.

Cel mai buu mijloc pentru a produce pofta de mâncare și cu acesta prosperarea porcilor, foarte acomodat în contra orbalului (brâncă); Nr. II este de a se întrebuința la urdinar.

Mijloc în contra Colicei alui Hotter.

1 Sticlă fl. 1.50.

Contra la tot felul de colică și contra opririi udului la cai precum și contra umflăturilor la vite cornute. [54] 103—104

In Tipografia archidiece-sană a apărut:

ACAFTISTUL

Preasânței

Născătoare de Dumneșu

și

alte rugăciuni

următe de Sinaxarin pentru tot anul și Pășchălie.

Un volum de 368 pagini 8°.

Prețul simplu legat . . . fl. —.85
jumătate până . . . „ 1.05
în piele roșie . . . „ 1.25
Ediția fină în piele neagră . . . 2.—
piele chagrin . . . 2.60
în mătase . . . 3.85

Se află de vânzare la

Librăria Tipografiei archidiece-sane, Sibiu.